

Т. П. КОЗУБ, О. П. ЛАЗУРЕНКО, канд. техн. наук, професор

Перспективи впровадження нової моделі ринку електричної енергії

В Україні ось уже 18 років функціонує оптовий ринок електроенергії (ОРЕ), який є впорядкованою системою операцій купівлі-продажу даного товару. Від ефективності його функціонування залежить ефективність діяльності всіх споживачів електроенергії, розвиток і конкурентоспроможність галузей промисловості, благополуччя і якість життя населення. Тому проблема реформування і розвитку ОРЕ, перехід до нової, більш ефективної моделі є на сьогодні актуальною і викликає дискусії серед вчених і практиків.

Метою цієї роботи є дослідження перспектив створення нової системи ціноутворення в умовах запровадження нової моделі ринку двосторонніх договорів купівлі – продажу електричної енергії .

Концепція функціонування та розвитку оптового ринку електричної енергії України передбачає поступовий перехід від діючої системи до моделі двосторонніх контрактів з балансуєчим ринком, яка найбільш широко застосовується у світі останнім часом. Після впровадження нової моделі ОРЕ основними відносинами купівлі-продажу електричної енергії будуть двосторонні договори між виробниками і постачальниками або споживачами. Об'єми електроенергії, визначені договорами, повинні реєструватися у Оператора ринку.

Принципи ціноутворення на електричну енергію в умовах ринку двосторонніх угод ґрунтуються на наступному:

- ціна купівлі-продажу електричної енергії за двостороннім договором визначається сторонами цих договорів;
- ціна договорів, які укладаються на біржі, встановлюється за результатами проведення торгів;
- ціна за усунення дисбалансу та розрахунок платежів визначаються на балансуєчому ринку, на якому сторони подають свої пропозиції та заявки.

На відміну від існуючого порядку двосторонні договори зможуть укладатися безпосередньо між покупцем та продавцем (виробником), які будуть мати можливість самостійно вирішувати питання ціноутворення на електричну енергію, ґрунтуючись на аналізі та врахуванні ціноутворюючих факторів.

На сьогодні реалізація планів щодо впровадження повномасштабного конкурентного ринку значною мірою залежить від прискорення роботи з розроблення та затвердження нормативно – правової бази для нового ринку купівлі – продажу електричної енергії. Робота також присвячена аналізу можливостей виробників електричної енергії збільшити прибуток за рахунок участі в балансуєчому ринку.